

Drs. A. Boers

PR No. 24-85

A. Goudswaard

**RAMING VAN DE BEDRIJFSUITKOMSTEN IN 1985
VAN DE GLASTUINBOUW- EN CHAMPIGNONBEDRIJVEN**

December 1985

Landbouw-Economisch Instituut

Afdeling Tuinbouw

REFERAAT

RAMING VAN DE BEDRIJFSUITKOMSTEN IN 1985 VAN DE GLASTUINBOUW- EN CHAMPIGNONBEDRIJVEN

Boers, drs. A. en A. Goudswaard

Den Haag, Landbouw-Economisch Instituut, 1985

14 p.

Vooruitlopend op de definitieve resultaten zijn de bedrijfsuitkomsten in 1985 van de glastuinbouw- en champignonbedrijven geraamd. In de sectoren glasgroenten en snijbloemen heeft enige teruggang plaatsgevonden van rentabiliteit en inkomen, door de matige prijsvorming vooral in de sector snijbloemen. De potplantensector geeft een toenemende rentabiliteit en inkomen te zien door een duidelijk gestegen prijsniveau van de eindprodukten. De kostenontwikkeling van het glastuinbouwbedrijf ging uit - behalve in de potplantensector - boven de opbrengsttoename. In tegenstelling tot voorgaande jaren is energie - ondanks een toename van het verbruik - niet meer de sterkst groeiende kostenfactor (lagere prijs aardgas). Grotere stijgingen vonden plaats bij arbeid (toename loonkosten per uur), de vaste kosten van het produktieapparaat, en bij het gebruik van materialen.

Rentabiliteit en inkomen van de champignonbedrijven geven in 1985, vooral door de sterk verslechterde prijsvorming, een aanzienlijke daling te zien in vergelijking met het relatief hoge niveau van 1984.

Glastuinbouw/Champignonteelt/Ramingen/Rentabiliteit/Inkomen/
Nederland

Overname van de inhoud toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding.

Inhoud

	Blz.
1. INLEIDING	5
2. BEREKENINGSWIJZE VAN DE GERAAMDE BEDRIJFSUITKOMSTEN	6
3. DE GERAAMDE BEDRIJFSUITKOMSTEN PER BEDRIJFSTAK IN 1985	7
3.1 Groenten onder glas	7
3.2 Snijbloemen onder glas	8
3.3 Potplanten onder glas	9
3.4 Totaal tuinbouw onder glas	10
3.5 Champignons	11
BIJLAGEN	
1. Raming van de resultaten per bedrijf, de arbeids- opbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer in gld. in de groenteteelt, de snijbloemeteelt, de potplantenteelt onder glas en de totale glassector in 1985 in vergelijking met de resultaten in 1984	13
2. Raming van de resultaten per bedrijf, de arbeids- opbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer in gld. in de champignonteelt in 1985 in vergelijking met de resultaten in 1984	14

1. Inleiding

Het doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in de bedrijfseconomische resultaten van de glastuinbouw en de champignonenteelt in 1985. Daar op dit tijdstip nog geen uitgewerkte LEI-boekhoudingen van de aan het rentabiliteits- en financieringsonderzoek deelnemende bedrijven beschikbaar zijn, moeten de resultaten worden geraamd.

Voor de glastuinbouw als geheel en opgesplitst naar de subsectoren glasgroenten, snijbloemen en potplanten onder glas, en voor de champignonenteelt is per bedrijf het geraamde ondernemersoverschot - zijnde het verschil tussen opbrengsten en kosten - weergegeven. Het ondernemersoverschot is tevens per f 100,- kosten uitgedrukt. Daarnaast is de arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer vermeld. De arbeidsopbrengst per ondernemer is samengesteld uit het ondernemersoverschot vermeerderd met de berekende vergoeding voor de handenarbeid van de ondernemer. Het ondernemersinkomen omvat de arbeidsopbrengst van de ondernemer vermeerderd met het saldo van de berekende en betaalde rente, alsmede de ontvangen rentesubsidie.

De belangrijkste kostensoorten, de opbrengst en het ondernemersoverschot zijn tenslotte ook per eenheid teeltoppervlakte vermeld.

Een indruk van de verwachte resultaten op tuinbouwbedrijven is van belang voor het Ministerie van Landbouw en Visserij en voor het tuinbouwbedrijfsleven.

2. Berekeningswijze van de geraamde bedrijfsuitkomsten

De ramingen zijn uitgevoerd aan de hand van de kosten- en opbrengstenontwikkelingen die in 1985 t.o.v. 1984 zijn opgetreden. De cijfers van de bedrijfsuitkomsten in de resp. bedrijfstakken in 1984 hebben hierbij mede als uitgangspunt gediend.

Informatie is ingewonnen omtrent de (veiling)omzetten en het gasverbruik (m.b.t. glastuinbouw) vóór 1 oktober 1985 van deelnemers aan het rentabiliteits- en financieringsonderzoek in de glastuinbouw en in de champignonteelt. Tevens is gelet op de ontwikkeling van de landelijke veilingomzetten in relatie met de wijzigingen in de landelijke arealen.

De ramingen van de kosten zijn gebaseerd op de gemiddelde prijsstijgingen van de afzonderlijke kostensoorten in 1985. Hierbij is tevens rekening gehouden met veranderingen in de verbruikte hoeveelheden.

Uitgaande van de basispremie en de gemiddelde kleinschaligheidstoeslag van de Wet Investerings Rekening (WIR) is voor 1985 de nieuwwaarde van de bedrijfsgebouwen, glasopstanden en vaste installaties met 17%, en van de werktuigen, machines e.d. met 18% verlaagd. De kosten van rente en afschrijving worden gebaseerd op de nieuwwaarde van de betrokken bedrijfsmiddelen verminderd met de genoemde normatieve aanspraken op WIR-premies. Ook de waarde van de vaste plantopstanden is voor zover het elementen bevat waarvoor WIR-premie kan worden verkregen, dienovereenkomstig verminderd.

Bij de berekening van de rente over het in de slijtende duurzame produktiemiddelen geïnvesteerde vermogen is een rentevoet van 6½% aangehouden (1984 7%). Over het in de grond geïnvesteerde vermogen is 2½% en voor de vlottende middelen is 7½% rente berekend. De kosten van de handenarbeid van de ondernemer en de meewerkende gezinsleden zijn op CAO-basis (incl. werkgeversaandeel in de sociale lasten) gewaardeerd. In de berekende arbeidskosten van de ondernemer is geen beloning voor leiding en toezicht opgenomen.

Zowel bij de berekening van de kosten als van de opbrengsten is rekening gehouden met veranderingen in de gemiddelde bedrijfsstructuur, waardoor de aandelen van de verschillende kostenfactoren kunnen wijzigen. Dit heeft tot gevolg dat de procentuele kostenstijging per bedrijf kan afwijken van die per eenheid van oppervlakte. Ook met de opbrengstmutatie kan dit het geval zijn.

3. De geraamde bedrijfsuitkomsten per bedrijfstak in 1985

3.1 Groenten onder glas

Op grond van de ontwikkeling van de prijzen en hoeveelheden van de ingezette produktiemiddelen is ten opzichte van het voorgaande jaar in 1985 een kostenstijging per bedrijf van 10% te verwachten. Bij een toename van de gemiddelde bedrijfsoppervlakte met 2½%, komt de kostenstijging per m² glas op 7½ uit. De mate van kostenstijging (per m² glas) is hiermee bijna even groot als in 1984 (ca. 8½%). In tegenstelling tot de afgelopen jaren waarin de energiekosten een belangrijk deel van de totale kostenstijging veroorzaakten, moet de toename in 1985 met name worden toegeschreven aan een intensiever gebruik van materialen en aan hogere arbeidskosten.

De aardgasprijs in 1985 is over het gehele jaar gerekend ca. 2% lager dan in 1984 (in 1984 bedroeg de prijsstijging nog 14%). Bij een geraamde toename van het gasverbruik met 7½% per bedrijf, stijgen de brandstofkosten nog slechts met 5% per bedrijf (1984: 26%).

Voor de arbeid wordt een kostenstijging per bedrijf voorzien van 11% (1984: 7%). Deze kostentoeename wordt veroorzaakt door een toename van de arbeidskosten per uur met 4% en een grotere arbeidsinzet van 8%.

De grotere arbeidsbehoefte (per m² glas) hangt ten dele samen met het op grotere schaal toepassen van nieuwe teeltwijzen (substraat), hetgeen gevolgen heeft voor teelt- en oogstwerkzaamheden (produktietoename). Deze wijzigingen in produktietechnieken veroorzaken verder een aanzienlijke toename van de kosten van diverse materiaalsoorten. Voor het gehele pakket materialen wordt gerekend met een kostenstijging van 20% per bedrijf.

De prijsstijging van de slijtende duurzame produktiemiddelen die in de glastuinbouw worden gebruikt (gebouwen, glasopstanden, installaties) zal in 1985 ca. 3% bedragen. De laatste jaren vindt er weer enige toename plaats van vernieuwing en vervanging van het produktieapparaat. Mede op grond hiervan wordt voor de afschrijvingskosten een toename van bijna 10% per bedrijf verwacht. De toename van de rentekosten (6%) wordt enigszins gematigd door een verdere daling van de rentevoet. De stijging van de afleverings- en overige kosten wordt in 1985 gesteld op 10% per bedrijf.

De landelijke veilingomzet van kasgroenten 1985 zal naar verwachting 4% uitgaan boven die van 1984. Ondanks een lichte daling van het areaal kasgroenten (½%) is er duidelijk sprake van een toename van de totale aanvoer met ca. 5%. De afzet heeft plaatsgevonden tegen een gemiddeld prijsniveau dat 1% lager ligt dan in 1984 (het prijsniveau in 1984 verbeterde t.o.v. 1983 met

9%). Met name produkten als tomaat, paprika (rood) en aubergine werden - vooral na 1 juli - afgezet tegen een lager prijspeil dan in 1984. Andere produkten zoals komkommer en sla hadden een betere prijsvorming.

Op bedrijfsniveau wordt een stijging van de (geldelijke) omzet verwacht van 9½%. Gelet op de matige prijsvorming in 1985 ligt de oorzaak van de omzetsijging geheel aan de produktiekant. Per m2 glas wordt een produktiestijging geraamd van 8%.

Met een stijging van de totale bedrijfsopbrengsten per bedrijf van 9 en een kostenstijging van 10%, is de rentabiliteit in 1985 enigszins gedaald. Het ondernemersoverschot per bedrijf wordt op minus 7% geraamd. Met een rentabiliteit van minus 6 in 1984 en minus 8 in 1983 is het gemiddelde niveau in de glasgroenteteelt de laatste jaren vrij stabiel.

De arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer is voor 1985 berekend op gemiddeld f 35.300,- resp. f 45.800,-. In 1984 waren deze bedragen f 37.700,- resp. f 46.800,-.

De uitkomsten van de glasgroentebedrijven - per bedrijf en per m2 glas - zijn weergegeven in bijlage 1.

3.2 Snijbloemen onder glas

De kostenstijging in deze sector is t.o.v. 1984 gemiddeld op 5% per bedrijf geraamd. Bij een lichte toename (1½%) van de gemiddelde bedrijfsoppervlakte betekent dit een kostenstijging van 3½% per m2 glas. In 1985 kan de kostenstijging beperkt blijven met name door de relatief kleine stijging van de energiekosten (+3% per bedrijf) als gevolg van een daling van de gemiddelde prijs van aardgas (2%). Het verbruik nam toe met 5% per bedrijf.

Relatief sterker stegen de kosten van de arbeid (+5½%) en de afschrijvingskosten (+9%) van de duurzame produktiemiddelen (incl. vaste plantopstanden). Wat betreft de factor arbeid vloeit dit voort uit een stijging met 4% van het gemiddelde uurloon en voor de factor afschrijving uit een toenemende investeringsactiviteit. De rentefactor die ook door deze ontwikkeling wordt beïnvloed via een toename van het geïnvesteerde vermogen, ondervindt enige matiging door een licht dalende rentevoet. De stijging van de rentekosten wordt begroot op 4½%. De stijging van de overige kosten wordt gesteld op 5% (w.o. materialen +7% en afleveringskosten +1%).

De landelijke veilingomzet van snijbloemen zal in 1985 naar schatting 4½% hoger zijn dan in 1984. Gezien de groei van de beetelde oppervlakte met snijbloemen van 3½% is er nauwelijks sprake van enige omzetgroei per m2 glas. Deze teleurstellende situatie is het gevolg van het feit dat de snijbloemen gemiddeld lagere prijzen (2 à 3%) noteerden dan in 1984. Voor de belangrijkste gewassen vertoont de prijsvorming in 1985 weinig verschil met die in 1984. Enige teruggang trad op bij gerbera en freesia, en een flinke prijsdaling voor tulp (1e halfjaar 1985). Met name

(pluis-)anfers en cymbydium konden het prijsniveau handhaven of verbeteren. De aanvoerstijging in 1985 wordt geschat op ca. 6%.

Deze omzetontwikkelingen worden bevestigd door de gang van zaken op de individuele bedrijven die behoren tot de steekproef snijbloemen van het rentabiliteits- en financieringsonderzoek. De totale bedrijfsopbrengst (incl. berekende aanwas van vaste plantopstanden) zal vermoedelijk slechts 1% per bedrijf hoger zijn dan in 1984.

Op basis van de geraamde opbrengst- en kostenontwikkelingen wordt voor 1985 een verslechtering van de bedrijfsuitkomsten verwacht. Het ondernemersoverschot per bedrijf wordt berekend op minus 7% van de kosten (in 1984 minus 4%).

Op grond hiervan wordt in 1985 een gemiddelde arbeidsopbrengst per ondernemer van f 36.000,- geraamd (f 51.600,- in 1984). Het gemiddelde ondernemersinkomen per ondernemer komt dan uit op f 44.100,- (in 1984 f 59.300,-).

De uitkomsten van de snijbloemenbedrijven zijn weergegeven in bijlage 1.

3.3 Potplanten onder glas 1)

De kostenstijging in deze sector is ten opzichte van 1984 gemiddeld op 8% per bedrijf geraamd. Hierbij wordt aangenomen dat de gemiddelde bedrijfsoppervlakte met 4% toeneemt. Per m² zal de stijging van de kosten dan 4% bedragen.

De toename van de brandstofkosten is vergeleken met die in voorgaande jaren met 5% per bedrijf vrij gematigd (prijs -2%; hoeveelheid m³ +7%). Bij de jaarkosten van de duurzame produktiemiddelen wordt voor de afschrijving een stijging voorzien van 9% en voor de rentekosten van 5% gemiddeld per bedrijf. Bij de arbeidskosten moet rekening gehouden worden met een toename met ruim 3% per m² glas hetgeen veroorzaakt is door de stijging van het uurloon (4%). De stijging van de overige kosten (w.o. teeltmaterialen, aflevering) komt uit op ruim 9% per bedrijf.

Volgens de Landbouwtelling is het areaal potplanten in Nederland in 1985 met 4% toegenomen. Daar een niet onbelangrijk deel van de potplanten niet via de veilingen wordt afgezet, is de veilingomzet niet geheel maatgevend voor de ontwikkeling van de geldopbrengsten van het gemiddelde bedrijf. De veilingomzet geeft slechts een indicatie. Op basis van gegevens tot 1 november kan een omzetstijging in 1985 verwacht worden van 18%, die is samengesteld uit een hogere aanvoer (6½%) en een betere prijsvorming (11%).

- 1) De definitieve uitkomsten over 1984 zijn nog niet beschikbaar; de gebruikte cijfers van 1984 zijn voorlopig van aard (en zijn gelijk aan de opgestelde raming 1984).

Mede op grond van de opbrengstwaarnemingen op individuele bedrijven wordt een opbrengststijging van ca. 13% gemiddeld per bedrijf verwacht.

Gegeven de hiervoor beschreven ontwikkelingen in kosten en opbrengsten wordt voor 1985 een voortzetting van de in 1984 ingezette rentabiliteitsverbetering verwacht. Het gemiddelde ondernemersoverschot per bedrijf wordt geraamd op 3% van de kosten (1984: -1%; 1983: -4%).

Op grond hiervan kan de arbeidsopbrengst per ondernemer op f 76.000,- worden geraamd (1984: f 51.800,-). Het ondernemersinkomen per ondernemer zal dan naar schatting f 77.300,- bedragen (1984: f 52.300,-). De uitkomsten van de potplantenbedrijven zijn weergegeven in bijlage 1.

3.4 Totaal tuinbouw onder glas 1)

Om tot een totaal beeld van de glastuinbouw te komen worden de hiervoor behandelde groepen - groenten onder glas, snijbloemen onder glas en potplanten onder glas - en de zeer beperkte groep gemengde glasbedrijven gecombineerd. Deze gecombineerde groep omvat bedrijven waarvan de omvang van de glassector steeds 60% en meer van de totale bedrijfsomvang - gemeten in standaardbedrijfs-eenheden - bedraagt.

De kostenstijging in de totale glassector is ten opzichte van 1984 gemiddeld op ca. 7½% geraamd. Bij een toename van de gemiddelde bedrijfsoppervlakte (met 2%) betekent dit een kostenstijging met 5½% per m² glas.

In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn de brandstofkosten niet meer de sterkst groeiende kostenfactor op het glastuinbouwbedrijf. Bij een toename van het gasverbruik met 6% per bedrijf (d.w.z. 4% per m² glas) en een daling van het gemiddelde gasprijsniveau in 1985 met 2% nemen de kosten met 4% per bedrijf toe.

Voor arbeid wordt een kostenstijging voorzien van 8% per bedrijf, die voor de helft wordt veroorzaakt door een stijging van de arbeidskosten per uur.

Ook voor de jaarkosten van duurzame produktiemiddelen (toenemende investeringsactiviteit) en voor de overige categorieën (materialen/aflevering) worden niet onbelangrijke stijgingen verwacht (resp. 7½ en 9½ per bedrijf).

Aan de opbrengstenkant wordt een stijging verwacht van bijna 6% per bedrijf, die wordt veroorzaakt door enerzijds een toename van de fysieke produktie per m² (4%) en anderzijds door enige bedrijfsuitbreiding (2%). In 1985 kon het gemiddelde prijsniveau van glastuinbouwprodukten van het voorgaande jaar niet of nauwe-

1) De definitieve uitkomsten over 1984 zijn nog niet beschikbaar; de gebruikte cijfers van 1984 zijn voorlopig van aard.

lijks worden geëvenaard, zodat de toename van de totale bedrijfsopbrengst op niet meer dan 3½% per m2 wordt geschat. Hiermee wordt de kostenstijging onvoldoende gecompenseerd, zodat de rentabiliteit met 2 punten daalt tot minus 6% van de kosten.

Op grond hiervan wordt in 1985 een gemiddelde arbeidsopbrengst per ondernemer van f 39.300,- geraamd (1984 f 45.000,-). Het gemiddelde ondernemersinkomen per ondernemer komt dan uit op f 47.900,- (1984 f 52.700,-).

3.5 Champignons

De kostenstijging in deze sector is ten opzichte van 1984 gemiddeld op 6½% per bedrijf geraamd. Hierbij wordt aangenomen dat ook de gemiddelde bedrijfsoppervlakte met 6½% toeneemt. Per m2 blijft het kostenniveau in 1985 stabiel; hierbij is rekening gehouden met een bescheiden produktiviteitsverbetering.

Voor de kosten van directe teeltmaterialen (compost, broed en dekgrond) wordt een stijging voorzien van ca. 7% gemiddeld per bedrijf. Het prijspeil van deze belangrijke categorie materialen is in 1985 slechts weinig gestegen.

De toename van de arbeidskosten wordt begroot op 9½% gemiddeld per bedrijf. Deze kostenstijging is opgebouwd uit 4% toename van de arbeidskosten per uur en uit een 5½% grotere arbeidsbehoefte. Dankzij een verdere verbetering van de arbeidsproductiviteit wordt de doorwerking van de gestegen uurkosten beperkt tot ca. 2½% per m2 en blijft vrijwel stabiel per eenheid produkt.

Voor de duurzame produktiemiddelen (d.p.m.) wordt een gematigde kostenontwikkeling verwacht in 1985: een geringe prijsstijging van de d.p.m. en een investeringsactiviteit die in 1984 en 1985 duidelijk op een hoger niveau ligt dan in de voorafgaande periode, doen een stijging van de afschrijvingen in 1985 verwachten met 4%. De gedaalde rentevoet betekent een vermindering van de rentekosten met 1%. Evenals voor de d.p.m. wordt ook voor de overige (algemene) kostencategorieën een lichte afname verwacht per m2.

Aan de opbrengstkant wordt een toename van de fysieke produktie met 9% geraamd in 1985 gemiddeld per bedrijf. De afzet vond echter plaats tegen een aanzienlijk lager prijspeil dan in 1984. Naar verwachting zal het prijspeil 1985 ca. 19% lager zijn dan in 1984. De grootste daling doet zich voor bij de industriesorteringingen (ca. 25%); de teruggang bij de betere kwaliteiten is minder sterk (ca. 15%). De omzet van champignons gemiddeld per bedrijf zal op basis hiervan met ca. 12% dalen. Per m2 teeltoppervlakte bedraagt de omzetsdaling ca. 17%.

Bij een uitsplitsing van de onderzochte bedrijven in 2 groepen naar de teelt op verse, resp. doorgroeide compost - welke indeling voor een belangrijk deel samengaat met de produktie van de sorteringsklassen I en II, resp. III -, is de verschillende prijsontwikkeling duidelijk waarneembaar. De prijsdaling per kg

bedraagt voor bedrijven die telen op verse compost ca. 17% en voor bedrijven die telen op doorgroeide compost ca. 23%. De laatste categorie leidt door het verschil in prijsvorming een extra omzetverlies van 6%.

De onderlinge prijsverhouding tussen de sorteringen is in 1985 verbeterd ten gunste van de hogere kwaliteitsklassen. De kwaliteitspremie voor de betere kwaliteit - gemeten aan de hand van het prijsniveau van de hiervoor genoemde groepen met teelt op resp. verse en doorgroeide compost - is toegenomen van 7% in 1984 tot bijna 15% in 1985.

Met name door de ongunstige prijsontwikkeling van champignons in 1985 (in vergelijking met het relatief hoge prijspeil 1984) moet op een aanzienlijke verslechtering van de bedrijfsuitkomsten worden gerekend. Het gemiddelde ondernemersoverschot wordt voor 1985 geraamd op -/- 14% van de kosten (1984 +4%). De arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer worden op gemiddeld f 17.300,- resp. f 23.100,- becijferd (vorig jaar f 81.200,-, resp. f 87.100,-).

De uitkomsten van de bedrijven met champignons zijn weergegeven in bijlage 2.

Bijlagen

Bijlage 1 Raming van de resultaten per bedrijf, de arbeidsopbrengst, de arbeidsopbrengsten per ondernemer in gld. in de groenteteelt, de snijbloemeteelt, de potplantenteelt onder glas en de totale glassector in 1985 in vergelijking met de resultaten in 1984 1)

	Groenten onder Glas		Snijbloemen onder glas		Potplanten onder glas		Totaal tuinbouw onder glas	
	1984	1985	1984	1985	1984 1)	1985	1984 1)	1985
Glasoppervlakte, gemiddeld per bedrijf (are)	91	93	80	81	63	66	84	86
1. Uitkomsten								
a. per bedrijf								
kosten	505600	557000	589300	619800	685900	740700	555300	598300
opbrengsten	474600	517900	568400	573600	677500	763700	530400	561200
ondernemersoverschot	-31000	-39100	-20900	-46200	-8400	23000	-24900	-37100
idem per f 100,- kosten	-6	-7	-4	-7	-1	3	-4	-6
b. per ondernemer								
arbeidsopbrengst 2)	37700	35300	51600	36000	51800	76000	45000	39300
ondernemersinkomen 3)	46800	45800	59300	44100	52300	77300	52700	47900
2. Uitkomsten per m² glasoppervlakte								
Kosten:								
rente en afschrijving	10,00	10,50	14,50	15,40	15,40	15,90	12,10	12,80
brandstof	13,60	14,20	14,00	14,20	17,40	17,60	14,10	14,40
arbeid	16,50	17,90	22,10	23,00	31,50	32,60	19,70	20,80
overige kosten	15,10	17,00	22,90	23,60	44,10	46,50	20,00	21,40
Totaal	55,40	59,60	73,50	76,20	108,40	112,60	65,90	69,40
Opbrengsten	52,00	55,40	70,90	70,50	107,00	116,10	62,90	65,10
Ondernemersoverschot	-3,40	-4,20	-2,60	-5,70	-1,40	3,50	-3,00	-4,30

1) Op het moment van het opstellen van de raming 1985 zijn de definitieve cijfers 1984 van de glastuinbouw met uitzondering van de groente- en snijbloemeteelt nog niet beschikbaar. Van de potplantensector 1984 zijn voorlopige uitkomsten vermeld. Dit houdt tevens in dat ook de opstelling 1984 van de totale glastuinbouw voorlopig van aard is.

2) Ondernemersoverschot + berekende kosten voor de handenarbeid van de ondernemer.

3) Arbeidsopbrengst + saldo berekende en betaalde rente + rentesubsidie.

Bijlage 2 Raming van de resultaten per bedrijf, de arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer in gld. in de champignonteelt in 1985 in vergelijking met de resultaten in 1984

	Champignons	
	1984	1985
Teeltoppervlakte, gem. per bedrijf (m2)	1100	1180
1. Uitkomsten		
a. per bedrijf		
kosten	403100	429300
opbrengsten	<u>418000</u>	<u>370100</u>
ondernemersoverschot	14900	-59200
idem per f 100,- kosten	4	-14
b. per ondernemer		
arbeidsopbrengst 1)	81200	17300
ondernemersinkomen 2)	87100	23100

2. Uitkomsten per m2 teeltoppervlakte

Kosten:		
rente en afschrijving	61,20	58,50
brandstof	16,80	16,20
arbeid	133,20	136,90
compost, broed en dekgrond	82,40	82,70
overige kosten	<u>71,50</u>	<u>69,50</u>
Totaal	365,10	363,80
Opbrengsten	<u>378,60</u>	<u>313,60</u>
Ondernemersoverschot	13,50	-50,20

- 1) Ondernemersoverschot + berekende kosten voor de handenarbeid van de ondernemer.
 2) Arbeidsopbrengst + saldo berekende en betaalde rente + rentesubsidie.